

335.000 bezoekers voor Hermitage Amsterdam

AMSTERDAM – In 2011 bezochten ongeveer 335.000 bezoekers de Hermitage Amsterdam. 15.000 leerlingen bezochten het museum, waarvan een groot aantal deelnam aan een speciaal lesprogramma voor kinderen. De huidige tentoonstelling *Rubens, Van Dyck & Jordaens* (nog t/m 16 maart) trok al meer dan 100.000 bezoekers.

Jeroen van der Boom blijft bij SBS

AMSTERDAM – Jeroen van der Boom heeft gisteren een nieuw contract getekend met SBS 6. De zanger en presentator verbindt zich daarmee ook de komende twee jaar aan de zender. Shows die voor de komende tijd voor Van der Boom op het programma staan zijn een nieuw seizoen *Wedden dat ik het kan* en *The winner is...*

Arie Boomsma krijgt nominatie Loden Leeuw

AMSTERDAM – KRO-presentator Arie Boomsma is genomineerd voor de Loden Leeuw van Tros-consumumentenprogramma *Radar*. De prijs wordt jaarlijks uitgereikt aan de meest irritante bekende Nederlander in een reclame. In de betreffende reclame springt Boomsma uit zijn vel omdat hij zijn Douwe Egbertspresso niet krijgt.

Ali B

FOTO ANP

Reallifesoap voor rapper Ali B

AMSTERDAM – Ali B krijgt een eigen reallifesoap. De rapper wordt in de aanloop naar zijn *Ali B's Concert Zonder Naam* op de voet gevolgd door camera's van de TROS. De serie wordt medio volgend jaar uitgezonden en bestaat uit vier afleveringen, waarin het optreden, op 13 maart in Paradiso, en de weg ernaartoe centraal staan.

Expositie Israëliisch-Amsterdamse kunstenaar toont werk op Weesperpleinstation

Yehudit Mizrahi bij haar installatie: 'Ik wilde niet zozeer kunstenaar worden als wel ideeën uitvoeren.'

FOTO MARC DRIESSEN

Wandelende koffers in de metro

Yehudit Mizrahi, een Israëliisch-Amsterdamse kunstenaar, maakte een werk over migratie, te zien in metrostation Weesperplein. 'Dit is veel leuker dan een galerie.'

JOS BLOEMKOLK

W ie metrostation Weesperplein doorkruist, komt langs een galerie waar je niet in kunt: galerie De Inkiijk. De eerste indruk: grappig, die hangende koffers met daaronder bewegende voeten. Sta je erbij stil, dan zie je dat die koffers oud zijn en dat die voeten oude houten schoenleesten zijn. Door dat versletene en verweerde wordt het werk al weemoediger.

Dan zie je de titel: *Landscape*, en de naam van de kunstenaar: Yehudit Mizrahi, en je leest dat de leesten afkomstig zijn uit een winkel in het Israëliische Jaffa, waar spullen wor-

den verkocht van voor 1948, het geboortjaar van de staat Israël. Meteen komen woorden als diaspora en migratie bij je op. Maar door de speelsheid van de vorm behoudt het werk zijn lichtheid.

Yehudit Mizrahi (1978, Rechovot, Israël) heeft zojuist de programmering van de bewegende voeten veranderd, zoals ze dat wel vaker doet. Nu staat ze weer buiten de etalage. Een middelbare Amerikaan spreekt haar aan. "Heb jij dat gemaakt? Ik vind het geweldig. Kom je uit Israël? Dacht ik al. Kom je wel eens in Amerika? Je moet zorgen dat ze dit te zien krijgen daar. Ik weet zeker dat ze er van zullen houden. Succes!" En weg is hij.

Mizrahi heeft de opmerkingen stralend in ontvangst genomen. "Ik kom hier vaker kijken," zegt ze. "Het is toch je baby. Het is fijn om te zien dat mensen erop reageren. Dit is veel leuker dan een galerie: levendiger, minder clean. En er lopen mensen langs met echte koffers."

Landscape begon met die schoenleesten. Mizrahi, op bezoek in Israël, zag die schoenleesten in

Jaffa en wilde ze per se allemaal hebben. Maar het waren er te veel om te dragen en ze waren op dat moment ook nog te duur. Twee jaar later was ze er terug en tot haar grote geluk lagen ze er nog. "Ik wist toen nog niet wat ik ermee wilde doen. Maar die verweerde houtstructuur en het verleden van die leesten inspireerden me. Ze praatten tegen me. Ik houd van oude dingen. Wat is er leuk aan nieuwe dingen?"

De krachtige eerste regels van een van oorsprong Hebreeuws liedje riepen het beeld van de lopende schoenleesten op: *'Plotseling wordt een man wakker / besluit dat hij een natie is / en begint te lopen.'*

Om van de schoenleesten en de koffers, waaronder ook een oud platenkoffertje en een naaimachinekoffer, een bewegend kunstwerk te maken, zijn motortjes nodig in elk van de koffers en een computerprogramma dat de snelheid van die motortjes bepaalt, zodat ze niet steeds hetzelfde tempo aanhouden. Kortom, er is veel techniek nodig.

Die heeft Mizrahi zich niet eigen gemaakt op de Rietveld, maar ge-

heel op eigen gelegenheid, door te lezen, te kijken, hulp te vragen. "Mijn vader is automonteur, maar ik heb de techniek niet van hem geleerd, de aanleg ervoor misschien wel van hem geërfd."

Als afstudeerproject gebruikte ze al kinetische kunst: een bewegende kast waarvan de schuivende laden accordeonklanken produceerden, de *Cranky tone generator*. Mizrahi: "Als die op zijn hoogste stand stond, danste hij alsof hij krankzinnig was geworden."

Ze noemt zichzelf een multidisciplinair kunstenaar en daar heeft ze alle redenen toe. Ze begon als danseres, wat haar na een auditie in Israël als 21-jarige naar België bracht, waar ze danste voor het gezelschap van Jan Fabre. Daarna ging ze naar Amsterdam. "Ik kende er niemand, maar ik werd verliefd op de stad. De sfeer is sociaal. Je kunt hier gewoon zijn. Als Jodin heb ik maar één keer een confrontatie met een moslim gehad. Voor de rest nooit een probleem. Ik heb altijd goed contact gehad met Turkse en Marokkaanse burens. De sfeer in Israël is veel racis-

tischer. Het is heel leerzaam om uit je land weg te gaan. Je moet je openstellen voor een andere cultuur. Mijn hele ontwikkeling als kunstenaar heb ik hier doorgemaakt."

Mizrahi studeerde drie jaar sonologie aan het conservatorium en stapte over naar de Rietveld. "Ik wilde niet zo zeer kunstenaar worden als wel ideeën uitvoeren. Daar ben ik heel toegewijd in. Ik kan niet anders, ik moet."

Haar vader had gehoopt dat de kinderen zijn garage zouden overnemen. Maar Yehudit is kunstenaar te Amsterdam en haar broer is musicus geworden. "Toen mijn vader naar Amsterdam kwam, zag ik dat hij geroerd was en trots. Hij zag hoe ik de techniek gebruikte. Had ik toch nog iets van hem. Als ik hem vroeger wilde omhelzen, zei hij: 'Raak me niet aan, ik zit onder de smeer.' Nu was het andersom. Hij wilde mij omhelzen terwijl ik onder de smeer zat!"

Landscape van Yehudit Mizrahi, Galerie De Inkiijk, metrostation Weesperplein, t/m 5 januari 2012.